

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Стажери українсько-польської програми підготували записки з аналізу державної політики

МЦПД інформує про успішне завершення Українсько-польської програми стажування у сфері аналізу державної політики на 2008 рік. Мета програми – посилення центрів аналізу політики та майбутніх громадських лідерів України через налагодження нових контактів, обмін досвідом і передачу знань у сфері аналізу державної політики та підготовку рекомендацій, встановлення ефективної комунікації між активістами громадянського суспільства та владою в Україні щодо питань державної політики. Упродовж програми учасники підготували записки з аналізу політики, стислий виклад яких пропонуємо до вашої уваги

Учасниками програми стали українські експерти з державного та громадського секторів, які володіють англійською мовою. Програма включала їхнє навчання у Польщі та Україні, участь у навчально-дослідницькій поїздці до Польщі, консультації з польськими й українськими експертами та підготовку аналітичних документів.

Програму організував та координував МЦПД спільно з Інститутом суспільних справ (Варшава, Польща) за фінансової підтримки Міністерства закордонних справ Польщі у рамках Польської програми допомоги на 2008 рік.

Учасники програми підготували записки з аналізу політики, присвячені конкретним практичним питанням формування та здійснення державної політики у різних сферах в Україні. Із шести досліджень чотири стосуються місцевої та регіональної тематики, а дві присвячено питанням загальнонаціонального значення.

Юлія Ращупкіна досліджувала тему *“Участь громадськості в містобудуванні Луганська: як зберегти рівновагу між економічним розвитком та інтересами громади”*. Громадські обговорення з усіма зацікавленими сторонами містобудівного процесу – необхідний складник стійкого розвитку міста. Такі заходи, забезпечуючи громадськість об'єктивною інформацією і даючи змогу всім зацікавленим сторонам висловити

свої позиції, підвищують ефективність майбутніх рішень і зменшують конфліктність у громаді.

На думку дослідника, ключовим фактором, який може вплинути на зменшення рівня конфліктності містобудівної діяльності в Луганську, є розробка та прийняття міською радою зонінгу¹. Положення міської ради *“Про порядок громадського обговорення містобудівної документації у межах міста Луганськ”* сприятиме встановленню чіткої процедури й механізмів інформування та врахування позицій різних зацікавлених сторін містобудівної політики. Важливо поширювати інформацію з питань містобудівної діяльності, а саме пояснення щодо необхідності прийняття рішення через розміщення відповідної інформації в інтернеті, представлення її на громадських слуханнях, випуск інформаційних бюлетенів, відповідних оголошень тощо.

Любов Васильчук аналізувала, як ефективно використовувати кошти ЄС на прикладі досвіду польських місцевих органів влади. Дослідник переконана, що Україні варто вивчати позитивний досвід інших країн, адже використання фінансових інструментів ЄС допомогло Польщі реалізувати різні проекти

¹ Зонінг – графічний складник місцевих правил забудови, який чітко регламентує допустимі види, умови та обмеження будівництва й іншого використання територій у межах зон.

місцевого, регіонального, інвестиційного, соціального й економічного розвитку. Однак найважливішим є те, що це допомогло підготувати країну до вступу в ЄС.

Починаючи з 2007 року, Європейський Союз запровадив новий фінансовий інструмент, відкритий для участі України, – Інструмент європейського сусідства і партнерства (ІЄСП/ENPI). У рамках програми ІЄСП місцеві органи влади в Україні можуть брати участь тільки в транскордонних і деяких тематичних програмах. Дев'ять різних областей України можуть долучитися до міжнародних програм з регіонами-сусідами². Дослідник переконана у важливості активізувати роботу місцевих адміністрацій України, які беруть участь у цих програмах, після відкриття й оголошення процедури подання заявок. Місцеві органи влади в Україні повинні також працювати над посиленням своєї спроможності для участі в транскордонних програмах ЄС, вивчаючи досвід інших країн, підвищуючи кваліфікацію, звертаючись до уряду з проханням забезпечити кращі механізми участі у грантових програмах, докладаючи більше зусиль до вироблення стратегій розвитку регіону.

Олена Грабовська, порівнюючи український і польський досвід, проаналізувала важливість створення сприятливих умов для ефективної взаємодії органів державної влади та НУО. У дослідженні висвітлено українську й польську моделі взаємодії між владою та неурядовими організаціями, зроблено спробу окреслити найоптимальнішу модель міжсекторної взаємодії.

² (1) Програма Польща – Білорусь – Україна; (2) Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна; (3) Румунія – Молдова – Україна.

Дослідник рекомендує переглянути й переосмислити сучасну роль влади та НУО в Україні, побудувати нові стратегії та плани. Для налагодження ефективної міжсекторної взаємодії на принципах відкритості та взаємодоповнюваності запропоновано розглянути та впровадити різні форми співпраці в процесі формування та імплементації державних політик (зокрема участь у розробленні законодавчих та інших стратегічних документів).

Першим кроком уряду України на шляху до зміцнення відносин з НУО має стати створення координаційних центрів у ключових міністерствах із залученням представників громадських організацій. У довгостроковій перспективі доцільним, на думку дослідника, видається започаткування процедури підготовки єдиного закону, який містив би чіткі стандарти й форми міжсекторної взаємодії, що допоможе забезпечити прозорість і підзвітність обох партнерів.

Валентина Засадко аналізувала тему *“Активізація в Україні транскордонного співробітництва в контексті європейської політики сусідства”*. Дослідник вважає, що успішній реалізації Європейської політики сусідства в Україні перешкоджають два основні чинники. По-перше, українська законодавча база має суттєві невідповідності, що заважає розвитку транскордонної діяльності. По-друге, рівень зацікавленості українських обласних і місцевих адміністрацій у цих питаннях досить низький. Недостатній рівень реалізації в Україні транскордонного співробітництва та Європейської політики сусідства загрожує зменшенням обсягів міжнародної фінансової допомоги, погіршенням іміджу України, зростанням недовіри до українських інституцій як партнерів для співпраці.

Реалізація транскордонних програм неможлива без мобілізації місцевих гравців (органів влади, бізнесу й громадськості), поєднання іноземних і вітчизняних ресурсів, розробки й реалізації пілотних проектів. Це потребує створення регіональних мереж взаємодії, організації ефективних груп з ухвалення рішень, залучення до

транскордонної діяльності професійних інститутів і наукових закладів.

Польський досвід свідчить, що головною передумовою активної розбудови транскордонного співробітництва є сильна мотивація суб'єктів такої взаємодії. Вони мають бути обізнані з усіма перевагами участі в реалізації програм ЄПС. Тільки за цієї умови суб'єкти транскордонного співробітництва ініціюватимуть необхідні зміни в законодавчій базі, шукатимуть партнерів для реалізації проектів і збагачуватимуть свій досвід.

Аспекти планування імплементації нової посиленої угоди Україна – ЄС досліджував **Олег Мирошніченко**. Відносини між Україною та ЄС прямують до нової стадії, що характеризується очікуваним завершенням роботи над новою посиленою угодою (НПУ), яка, згідно з висновками саміту Україна – ЄС від 2008 року, може отримати назву Угода про асоціацію. Очікується, що впродовж нової фази двосторонніх відносин Україна візьме на себе підвищені зобов'язання у сфері європейської інтеграції, що набирає особливого значення, зважаючи на її давнє прагнення набути членства в ЄС. Підписання нової угоди між Україною та ЄС не тільки ознаменує дипломатичний успіх України, а й привнесе нові виклики, які здебільшого пов'язуватимуться радше з внутрішніми проблемами, аніж із зовнішньою політикою.

Дотримання зобов'язань у рамках НПУ, особливо тих, що стосуються адаптації законодавства, потребуватиме не лише політичної відповідальності, а й розроблення і застосування добре продуманої системи планування та імплементації цих зобов'язань. Планування потребуватиме зваженої координації всередині виконавчої гілки влади, так само як і зв'язку з громадянським суспільством і бізнесом. Для імплементації передбачених цілей необхідною буде дієва державна адміністрація з чітким розумінням *acquis communautaire* і мотивацією “європеїзувати” державу. У рамках наявної системи європейської інтеграції в Україні це завдання видається надзвичайно складним для реалізації.

Таким чином, на думку дослідника, виконання НПУ потребує наявності комплексного документа зі стратегічного планування (програмування), який передбачав би весь спектр необхідних для імплементації заходів і зацікавленість у якому поділяла б уся система державного управління.

Марія Тищенко досліджувала *проблеми й перспективи електронного уряду на місцевому рівні в Україні*. На її думку, однією з найбільших проблем державного рівня є, з одного боку, відсутність стратегії розвитку інформаційного суспільства, а з іншого – відсутність стратегії усунення цифрового розриву. Рівень комп'ютеризації – чільна мірка державного й суспільного розвитку. Достатній рівень комп'ютеризації може сприяти скороченню відстані між Україною та країнами ЄС, наприклад Польщею.

Нині уряд України мусить реагувати на серйозні виклики з вироблення національної стратегії комп'ютеризації, яка охопила б ті сфери економічного й суспільного життя, які стануть ключовими у майбутньому процвітання й розвитку країни. Україна потребує поліпшення якості життя громадян через впровадження інформаційних технологій у сфері надання електронних послуг врядування на місцевому рівні, що є передумовою формування в Україні електронного уряду. Досвід Польщі у плануванні розбудови електронного уряду є надзвичайно важливим для нашої країни, оскільки наш західний сусід уже сформував електронний уряд і забезпечив широке використання його можливостей. ■

Організатори програми планують продовжити її 2009 року. Більше інформації про програму та її результати можна дізнатися на сторінці <http://icps.com.ua/project.html?pid=147>.

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до керівника програми Ігоря Шевлякова за телефоном (044) 484-44-00 чи електронною поштою ishevliakov@icps.kiev.ua.

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеними до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу: marketing@icps.kiev.ua.

Редактор **вісника центру** Ольга Львова (olvova@icps.kiev.ua)
Телефон: (044) 484-44-00.
Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.

Міжнародний центр перспективних досліджень – незалежна дослідницька організація, що має на меті інтелектуальну підтримку процесу ухвалення політичних рішень в Україні.

Директор Центру Ольга Шумило.

Адреса: вул. Пимоненка, 13а, Київ, Україна, 04050
Телефон: (044) 484-4400. Факс: (044) 484-44-02
Web: <http://www.icps.com.ua/>